

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO

Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„ŽEMĖS ŪKIO VALDŲ MODERNIZAVIMAS“ PIRMOSIOS VEIKLOS SRITIES
„NITRATŲ DIREKTYVOS REIKALAVIMŲ IR NAUJŲ PRIVALOMŲ BENDRIJOS
STANDARTŲ ĮGYVENDINIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2007 m. spalio 31 d. Nr. 3D-479

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2010, Nr. [125-6405](#)), 9.2 ir 9.10 punktais, atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), ir į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), nuostatas ir siekdamas efektyviai panaudoti EŽŪFKP lėšas,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3549 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-446

patvirtinu Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmosios veiklos srities „Nitratų direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas taikomas paramos paraiškoms, pateiktoms iki 2010 m. gruodžio 31 d.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, Žin., 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 3D-479

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŽEMĖS
ŪKIO VALDŲ MODERNIZAVIMAS“ PIRMOSIOS VEIKLOS SRITIES „NITRATŲ
DIREKTYVOS REIKALAVIMŲ IR NAUJŲ PRIVALOMŲ BENDRIJOS STANDARTŲ
ĮGYVENDINIMAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmosios veiklos srities „Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva Nr. 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 2 tomas, p. 68), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311 p.1) (toliau – Nitrato direktyva), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. [22-839](#); 2009, Nr. [43-1667](#)), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2007) 5076 (su paskutiniais pakeitimais, patvirtintais 2009 m. gruodžio 14 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C (2009) 10216) (toliau – Programa), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. [41-1562](#); 2012, Nr. [18-830](#)), Finansų inžinerijos priemonių administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 3D-503 (Žin., 2009, Nr. [84-3554](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777
Nr. [3D-446](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3549 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-446

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

2. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija – Ministerija.

Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos – Agentūra.

Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentas – BPD.

Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai – EŽŪFKP.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, Žin., 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Bendrosios išlaidos** – atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams, konsultuojantiems techniniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su asmens įprastine veikla

ir išlaidomis, taip pat statinio projekto (įskaitant ekspertizę) rengimo išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų ir licencijų įsigijimo išlaidos.

3.2. **Didžiausiasis įkainis** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 „Dėl didžiausiųjų įkainių tinkamoms finansuoti išlaidoms pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės nustatymo metodikos patvirtinimo“ nustatytas įkainis, pagal kurį apskaičiuojama didžiausia mokėtina paramos suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas eurai be pridėtinės vertės mokesčio.

3.3. **Finansinis tarpininkas** – juridinis asmuo, atrinktas fondo valdytojo pagal nustatytus kriterijus, dalyvaujantis įgyvendinant finansų inžinerijos projektą.

3.4. **Fondo valdytojas** – finansų inžinerijos priemonę valdanti ir administruojanti finansų įstaiga, su kuria pasirašoma finansavimo sutartis ir kuriai pervedamos lėšos kuriant fondą.

3.5. **Parama žemės ir miškų ūkiui** (toliau – parama) – EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, skirtos žemės ir miškų ūkiui remti.

3.6. **Paramos paraiška** – nustatytos formos dokumentas, kurį teikia Agentūrai pareiškėjas, siekiantis gauti paramą.

3.7. **Paramos sutartis** – paramos projektams, įgyvendinamiems pagal priemonę, skyrimo sutartis, kai tokia sutartis sudaroma.

3.8. **Pareiškėjas** – asmuo, nustatyta tvarka teikiantis paramos paraišką.

3.9. **Projektas** – visuma dokumentų, kuriuose nurodomi verslo plane (projekto apraše) numatyti veiksmai, pagrįsti paramos paraiškoje, jos prieduose ir tam tikrose duomenų bazėse esama informacija ir pinigų suma numatytiems projekto tikslams pasiekti.

3.10. **Projekto kontrolės laikotarpis** – penkerių metų laikotarpis nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte numatytų įsipareigojimų.

3.11. **Verslo planas** – vadovaujantis Verslo plano finansinei paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonės reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. 3D-220, parengtas dokumentas, kuriame techniškai, finansiškai, ekonomiškai ir socialiniu atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomos projektui įgyvendinti reikalingos lėšos ir terminai.

3.12. **Žemės ir miškų ūkio inovacija (toliau – inovacija)** – nauja technologija, idėja, metodas naujiems žemės ir miškų ūkio procesams, technologijoms, techninėms priemonėms, žaliavoms ir produktams kurti arba esamiems tobulinti.

3.13. **Žemės ūkio valda (toliau – valda)** – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (arba) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisiniais, techniniais ir ekonominiais santykiais.

3.14. **Žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, jų apdorojimą bei savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų perdirbimą ir paruošimą realizuoti (išskyrus maisto produktų gamybą ir realizavimą iš ne savo ūkyje pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų) ir paslaugas žemės ūkiui.

3.15. **Žemės ūkio paskirties žemė** – žemė, naudojama arba tinkama naudoti žemės ūkio produktų gamybai, įskaitant žemės naudotojui priklausančiais gyvenamaisiais namais ir ūkiniais pastatais užstatytus plotus, jei jie nesuformuoti kaip atskiri sklypai.

3.16. **Žemės ūkio naudmenos (toliau – ŽŪN)** – dirbamoji žemė, sodai, pievos, ganyklos, naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio augalams auginti.

3.17. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema (toliau – ŽŪMIS)** – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos

kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153, ir kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS VEIKLOS SRITIES TIKSLAI

5. Bendrasis tikslas – didinti žemės ūkio konkurencingumą diegiant naujus procesus, naujas technologijas ir inovacijas.

6. Veiklos tikslas:

6.1. Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyvendinti Nitratų direktyvą, sumažinti vandens taršą, ypač atsižvelgiant į nitratus ir cheminius veiksnius, galinčius turėti neigiamos įtakos gyventojų sveikatai, biologinei įvairovei, pakeisti tradicinį kraštovaizdį ir saugoti vandenį nuo eutrofikacijos;

6.2. gerinti aplinkos apsaugą.

IV. PRIEMONĖS VEIKLOS SRITIES ĮGYVENDINIMO BŪDAI IR REMIAMA VEIKLA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

6¹. Priemonės veiklos srities įgyvendinimo būdai:

6¹.1. pareiškėjas teikia paramos paraišką gauti tik investicinę paramą;

6¹.2. pareiškėjas teikia paramos paraišką gauti tik paskolą;

6¹.3. pareiškėjas teikia paramos paraišką gauti investicinę paramą ir paskolą.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

7. Remiama veikla, susijusi su Nitratų direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimu.

V. LĖŠOS PRIEMONĖS VEIKLOS SRIČIAI ĮGYVENDINTI, PARAMOS IR PASKOLOS DYDŽIAI, PASKOLOS TRUKMĖ

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

8. Lėšos priemonės veiklos sričiai įgyvendinti skiriamos iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete.

9. Paramos suma, skirta kvietimui teikti paramos paraiškas pagal veiklos sritį, nustatoma atskiru žemės ūkio ministro įsakymu, atsižvelgiant į privalomus įgyvendinti įsipareigojimus.

10. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir pareiškėjo turimų ir numatomų laikyti sąlyginių gyvulių vienetų (toliau – SGV) skaičių valdoje. SGV skaičiavimas atliekamas vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 V priedu¹.

11. Paramos suma Nitratų direktyvos reikalavimų įgyvendinimui skaičiuojama:

11.1. didžiausia parama vienam projektui priklauso nuo turimų ir numatomų laikyti SGV skaičiaus valdoje² ir tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės, bet negali viršyti 690560 Lt (šešių šimtų devyniasdešimt tūkstančių penkių šimtų šešiasdešimt litų):

11.1.1. finansuojama iki 40 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams – iki 50 proc.; ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų; jauniems ūkininkams, ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse – iki 60 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Ūkis laikomas esančiu mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, jei ne mažiau kaip 50 proc. jo žemės ūkio paskirties žemės ploto arba kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių žemės ūkio paskirties žemės ploto yra mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse (Mažiau palankių ūkininkauti vietovių nustatymo tvarka ir mažiau palankios ūkininkauti vietovės patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės

ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-72 (Žin., 2004, Nr. [34-1111](#));

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Nr. [3D-495](#), 2009-07-10, Žin., 2009, Nr. 84-3551 (2009-07-16), i. k. 1092330ISAK003D-495

11.1.2. paramos suma vienam SGV apskaičiuojama:

11.1.2.1. jei pareiškėjas laiko ar numato laikyti nuo 10 iki 29 SGV, už kiekvieną SGV mokama 1934 Lt parama;

11.1.2.2. jei pareiškėjas laiko ar numato laikyti nuo 30 iki 99 SGV, už kiekvieną SGV mokama 1122 Lt parama;

11.1.2.3. jei pareiškėjas laiko ar numato laikyti nuo 100 iki 299 SGV, už kiekvieną SGV mokama 691 Lt parama;

11.1.2.4. jei pareiškėjas laiko ar numato laikyti 300 ir daugiau SGV, už kiekvieną SGV mokama 345 Lt parama;

11.2. pagal šią veiklos sritį gauta parama neįskaitoma į didžiausią paramos sumą vienam paramos gavėjui pagal investicines priemones 2007–2013 metų laikotarpiu. Ministerija gali riboti pateikiamų projektų skaičių;

11.3. pareiškėjai, kurie yra pasinaudoję parama pagal Kaimo plėtros 2004–2006 metų plano (toliau – KPP), patvirtinto Europos Komisijos 2004 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu Nr. C(2004)2949, priemonę „Standartų laikymasis“ ir pateikę iš Regioninio aplinkos apsaugos departamento pažymą, kad jų ūkis atitinka Nitratų direktyvos reikalavimus, gali kreiptis paramos pagal Programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį „Nitratų direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“. Tokiais atvejais parama skiriama tik už SGV skaičiaus pokytį, susidariusį nuo pareiškėjo pateiktos paramos paraiškos dalyvaujant KPP priemonėje „Standartų laikymasis“⁴ planuoto turėti SGV skaičiaus, už kurį buvo mokama parama iki paramos paraiškos pateikimo pagal Programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį „Nitratų direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“ metu turimų ir numatomų laikyti SGV skaičiaus⁵.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

11.4. Taisyklių 13 punkte nurodyti pareiškėjai, įgyvendinantys Nitratų direktyvą, gali kreiptis paramos pagal kitas šios priemonės veiklos sritis ir pagal kitas priemones.

12. Jei pareiškėjas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais projektui, kuriam prašoma paramos, pareiškėjui gali būti kompensuota dalis kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalis garantinio užmokesčio, jeigu didžiausia paramos suma ir intensyvumas vienam projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms neviršija nustatytų dydžių. Tuo atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, padarytos ne anksčiau kaip priimtas sprendimas kompensuoti dalį palūkanų ir (ar) dalį garantinio užmokesčio.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

12¹. Paskolos dydis, trukmė ir paramos intensyvumas, kai paramos paraiška teikiama pagal 6¹.2 ir 6¹.3 punktus:

12¹.1. Teikiant paramos paraišką gauti paskolą be investicinės paramos (pagal Taisyklių 6¹.2 punktą):

12¹.1.1. paramos intensyvumas, išreikštas bendrosios subsidijos ekvivalentu (toliau – BSE), negali viršyti Taisyklių 11 punkte nustatytų didžiausių leistinų paramos intensyvumo dydžių vienam projektui. Paramos intensyvumas, išreikštas BSE, apskaičiuojamas visam lengvatinės paskolos laikotarpiui, atsižvelgiant į 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairių (2006/C 54/08) (OL 2006 C 54, p. 13) 41 punktą ir Komisijos komunikato dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL 2008 C 14, p. 6) nuostatas (BSE (proc.) sudauginant:

12¹.1.1.1. paskolos diskontuotą dydį, kuris apskaičiuojamas atsižvelgiant į laikotarpį, kuriam suteikiama paskola (atliekant skaičiavimus, paskolos grąžinimas paskirstomas lygiomis dalimis), ir diskonto normą (diskonto norma = bazinė palūkanų norma (litas arba euras) + 100 bazinių punktų). Bazinę palūkanų normą nustato Europos Komisija. Kai paskola imama euras – naudojama euro zonos šalims nustatyta bazinė palūkanų norma, kai litais – Lietuvos Respublikai nustatyta bazinė palūkanų norma. Bazinės palūkanų normos skelbiamos Europos Komisijos Konkurencijos direktorato tinklalapyje adresu http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html;

12¹.1.1.2. paramos dalį (paramos dalis = orientacinė palūkanų norma – faktinė (planuojamos suteikti paskolos) palūkanų norma). Orientacinė palūkanų norma nustatoma prie bazinės palūkanų normos pridėdant kredito įstaigos maržą, nustatytą vadovaujantis Komisijos komunikato dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo nuostatomis;

12¹.1.1.3. tinkamų finansuoti išlaidų, kurioms finansuoti suteikiama paskola, dalį (tinkamų finansuoti išlaidų, kurioms finansuoti suteikiama paskola, dalis = paskolos suma / tinkamų finansuoti išlaidų vertė);

12¹.1.2. paramos intensyvumo, išreikšto BSE, suminė vertė (litas arba euras) nustatoma dauginant tinkamų finansuoti išlaidų vertę ir paramos intensyvumą, išreikštą BSE (proc.);

12¹.1.3. mažiausia paskolos suma – 10 358 Lt (dešimt tūkstančių trys šimtai penkiasdešimt aštuoni litai), didžiausia paskolos suma – iki 1 035 840 Lt (vienas milijonas trisdešimt penki tūkstančiai aštuoni šimtai keturiasdešimt litų);

12¹.1.4. BSE suminė vertė negali viršyti Taisyklių 11 punkte nustatytos didžiausios paramos sumos vienam projektui;

12¹.1.5. paskolos trukmė – iki 7 metų;

12¹.2. teikiant paramos paraišką gauti paskolą kartu su investicine parama (pagal Taisyklių 6¹.3 punktą):

12¹.2.1. paramos intensyvumas, įskaitant BSE, negali viršyti Taisyklių 11 punkte nustatytų didžiausių leistinų paramos intensyvumo dydžių vienam projektui;

12¹.2.2. mažiausia paskolos suma – 10 358 Lt (dešimt tūkstančių trys šimtai penkiasdešimt aštuoni litai), didžiausia paskolos suma – iki 1 035 840 Lt (vienas milijonas trisdešimt penki tūkstančiai aštuoni šimtai keturiasdešimt litų);

12¹.2.3. paramos suma, įskaitant BSE suminę vertę, negali viršyti Taisyklių 11 punkte nustatytos didžiausios paramos sumos vienam projektui;

12¹.2.4. paskolos trukmė – iki 7 metų;

12¹.3. paskolos gali būti teikiamos tik euras arba tik litais. Paramos gavėjas be rašytinio Agentūros sutikimo negali keisti paskolos dydžio ir trukmės. Paskolos valiutos keisti negalima.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-14](#), 2010-01-19, *Žin.*, 2010, Nr. 9-441 (2010-01-23), i. k. 1102330ISAK0003D-14

VI. GALIMI PAREIŠKĖJAI

13. Paramos gali kreiptis ūkininkai ar juridiniai asmenys, užsiimančys žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimu ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimu ir nustatyta tvarka įregistravę valdą, kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), kurios iki paramos paraiškos pateikimo yra pripažintos žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais), taip pat mokslo ir mokymo institucijos, turinčios eksperimentinius, parodomuosius, mokomuosius, bandymų ūkius, užsiimančius žemės ūkio produktų gamyba.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, *Žin.*, 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

14. Paramos besikreipiantys fiziniai asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

15. Paramos paraiškos, pateiktos fizinio ar juridinio asmens kartu su partneriais, nepriimamos.

16. Jei pareiškėjas mirė po paramos paraiškos pateikimo, bet prieš sprendimo skirti paramą

priėmimo, paramos paraiška išregistruojama.

17. Suderinus su Agentūra, pareiškėjo prisiimti įsipareigojimai po sprendimo skirti paramą priėmimo galės būti perduoti asmeniui, perimančiam paramos gavėjo įsipareigojimus ir tęsiančiam veiklą, jei jis atitiks pareiškėjo tinkamumo kriterijus ir paramos paraiškų pirmumo atrankos kriterijus įsipareigojimų perėmimo metu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-446](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3549 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-446

VII. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

18. Pareiškėjui parama negali būti suteikiama, jei:

18.1. pareiškėjas pagal Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL 2004 C 244, p. 2) yra sunkumų turinti įmonė, jei jam yra iškelta byla dėl bankroto arba jis likviduojamas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

18.2. paramos paraiškoje arba pridedamuose dokumentuose ar pagal Agentūros užklausimą pateiktuose dokumentuose Agentūrai pateikė neteisingą informaciją;

18.3. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

18.3.1. pareiškėjo kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš EB ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo;

18.3.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo;

18.3.3. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo, susijusio (-os) su parama. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

18.4. siekdamas palankaus sprendimo bandė daryti įtaką Agentūrai arba Ministerijai;

18.5. *Neteko galios nuo 2008-01-30*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin. 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

18.6. dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesnio projekto verslo plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių, jis netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol

¹ Tais atvejais, kai gyvūnų perskaičiavimo į SGV normos pagal konkrečius gyvūnų pavadinimus nėra nurodytos Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006 V priede, reikia vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui tvarkyti patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [92-3434](#); 2007, Nr. [68-2689](#)) priede nurodytais SGV skaičiavimo koeficientais.

² Turimų SGV skaičius nustatomas pagal gyvūnų skaičių kalendorinio mėnesio, einančio prieš paramos paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną. Numatomų laikyti SGV skaičius nurodomas projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigai. Parama už visus pareiškėjo laikomus ar numatomus laikyti valdoje SGV apskaičiuojama susumuojant Taisyklių 11.1.2.1–11.1.2.4 punktuose nurodytoms SGV skaičiaus grupėms apskaičiuotą paramą. Pavyzdys: pareiškėjas laiko ar numato laikyti valdoje 301 SGV Jei pareiškėjas pateikia vieną ar daugiau projektų, parama apskaičiuojama: 1. Pareiškėjas pateikia vieną projektą paramai gauti už visus valdoje laikomus ar numatomus laikyti 301 SGV Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (200 \times 691) + (2 \times 345) = 273516$ Lt. 2. Pareiškėjas pateikia pirmą projektą paramai gauti už valdoje laikomus ar numatomus laikyti 100 SGV Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (1 \times 691) = 135317$ Lt. 3. Pareiškėjas pateikia antrą projektą paramai gauti už valdoje laikomus ar numatomus laikyti 201 SGV Paramos dydis apskaičiuojamas: $(199 \times 691) + (2 \times 345) = 138199$ Lt. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį EB lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą. Jei parama projektui gauta pagal Taisyklių 6^{1.2} punktą, kreiptis investicinės paramos ir (arba) pakartotinai gauti paramą paskolai galima tik

įgyvendinus ankstesnį projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, *Žin.*, 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

Neteko galios nuo 2009-05-15

Pastraipos naikinimas:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.* 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-214](#), 2008-04-16, *Žin.*, 2008, Nr. 45-1696 (2008-04-19), i. k. 1082330ISAK003D-214

Neteko galios nuo 2008-01-30

Pastraipos naikinimas:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, *Žin.* 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

⁴ Projektai pagal Nitratų direktyvą turi būti įgyvendinti.

Papildyta pastraipa:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, *Žin.*, 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-140](#), 2008-03-14, *Žin.*, 2008, Nr. 32-1131 (2008-03-18), i. k. 1082330ISAK003D-140

⁵ Parama už SGV skaičiaus pokytį valdoje apskaičiuojama susumuojant Taisyklių 11.1.2.1–11.1.2.4 punktuose nurodytoms SGV skaičiaus grupėms apskaičiuotą paramą. Pavyzdys: pareiškėjui, dalyvavusiam KPP priemonėje „Standartų laikymasis“ parama apskaičiuota už planuotus laikyti valdoje 100 SGV. Teikdamas paraišką pirmos veiklos srities paramai gauti, pareiškėjas valdoje laiko ar numato laikyti 300 SGV. SGV skaičiaus pokytis valdoje, už kurį apskaičiuojama parama, yra 200 SGV. Jei pareiškėjas pateikia vieną ar daugiau projektų, parama apskaičiuojama: 1. Pareiškėjas pateikia vieną projektą paramai gauti už visą valdoje susidariusį 200 SGV pokytį. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (101 \times 691) = 204417$ Lt. 2. Pareiškėjas pateikia pirmą projektą paramai gauti už susidariusio valdoje SGV skaičiaus pokyčio 100 SGV. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(29 \times 1934) + (70 \times 1122) + (1 \times 691) = 135317$ Lt. 3. Pareiškėjas pateikia antrą projektą paramai gauti už susidariusio valdoje SGV skaičiaus pokyčio 100 SGV. Paramos dydis apskaičiuojamas: $(100 \times 691) = 69100$ Lt. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį EB lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą. Jei parama projektui gauta pagal Taisyklių 6^{1.2} punktą, kreiptis investicinės paramos ir (arba) pakartotinai gauti paramą paskolai galima tik įgyvendinus ankstesnį projektą, t. y. ne anksčiau kaip pateikus galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

Papildyta pastraipa:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, *Žin.*, 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

VIII. TINKAMUMO KRITERIJAI PARAMAI GAUTI

19. Tinkamumo kriterijai paramai gauti yra šie:

19.1. paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas tinkamu pareiškėju šių Taisyklių VI skyriuje;

19.2. projektas atitinka Taisyklių III skyriuje nurodytus tikslus;

19.3. projekto veikla ir išlaidos susijusios su remiama veikla;

19.4. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų;

19.5. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

19.6. pateiktas projekto aprašas, kuriame pagrįsti investavimo tikslai, numatytos ir pagrįstos būtinos investicijos (be PVM) Nitratų direktyvos reikalavimams įgyvendinti, nurodant SGV skaičių paramos paraiškos pateikimo dieną, projektui įgyvendinti reikalingas lėšas, jų finansavimo būdą bei

projekto įgyvendinimo terminus;

19.8. jei projekte numatyti statybos ar infrastruktūros įrengimo darbai, turi būti pateiktas aplinkos apsaugos institucijos projekto įvertinimas, parengtas vadovaujantis Statybos techniniu reglamentu STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. [50-1675](#))⁶;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

19.9. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas⁷, paramos lėšas, iš veiklos gautinas lėšas – kuris turi būti pagrįstas projekto aprašo finansinių ataskaitų duomenimis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

19.10. pareiškėjas turi būti įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre⁸;

19.11. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus⁹ (sudaromas balansas, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitos arba ūkinės veiklos pradžios balansas);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

19.12. Neteko galios nuo 2009-05-15

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

19.13. jei valda yra pasinaudojusi EB investicine Specialiosios žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos programos (SAPARD) arba BPD parama, įgyvendinant Bendrijos standartus, turi būti pateikiama Regioninio aplinkos apsaugos departamento išvada apie įgyvendinto projekto atitikti aplinkos apsaugos reikalavimams;

19.14. jei valda yra pasinaudojusi KPP parama, įgyvendinant Bendrijos standartus (pagal Nitratų direktyvą), turi būti pateikiama Regioninio aplinkos apsaugos departamento išvada apie valdos aplinkos apsaugos būklę.

19.15. pareiškėjas įsipareigoja, kad valda atitiks Nitratų direktyvos reikalavimus ne per ilgesnį kaip 36 mėnesių laikotarpį nuo tos dienos, kurią tie reikalavimai tampa privalomi valdai¹⁰;

19.16. nekilnojamasis turtas (statinys), į kurį investuojama, turi priklausyti pareiškėjui arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai naudojimo nekilnojamuoju turtu tvarka nustatyta notaro patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas investuoja į savo dalį. Žemė po esamais ir (arba) numatomais statyti statiniais pareiškėjo gali būti nuomojama arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas ja ne trumpesniam kaip 10 metų laikotarpiui¹¹ nuo paramos sutarties pasirašymo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

19.17. gyvulių tankis ūkyje turi būti ne didesnis kaip 1,7 SGV viename hektare ŽŪN¹² (įskaitant žemę, valdomą nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, mėšlui ir (arba) srutoms paskleisti ir (arba) įterpti)¹³;

19.18. investicijos, numatytos paramos paraiškoje pagal šią veiklos sritį, negalės sutapti su investicijomis, pateiktomis verslo plane pagal priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrąją veiklos sritį „Žemės ūkio produktų gamyba ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimas“. Jei pareiškėjas paramos numato prašyti per abi veiklos sritis, visos tinkamos investicijos, susijusios su Nitratų direktyvos reikalavimų įgyvendinimu, gali būti finansuojamos tik pagal vieną veiklos sritį;

19.19. pareiškėjas įsipareigoja apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniam kaip 5 metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo maksimaliu

turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų (išskyrus vagystę) projekto įgyvendinimo laikotarpiui, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas¹⁴;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

19.20. pareiškėjas be rašytinio Agentūros sutikimo įsipareigoja nekeisti projekto įgyvendinimo vietos ir sąlygų (vykdyti projekto aprašyme numatytą žemės ūkio veiklą), neparduoti ar kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto mažiausiai penkerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo datos;

19.21. investicijos turi pagerinti bendrus ūkininko ar juridinio asmens ūkio veiklos rezultatus (pvz., sumažinti užterštumo poveikį aplinkai) ir padėti didinti žemės ūkio valdos konkurencingumą.

19.22. investicijos turi atitikti EB darbo saugos reikalavimus¹⁵.

⁶ Investiciniuose projektuose numatytiems statybos bei rekonstravimo darbams turi būti parengtas statinių techninis projektas (pateikiamas statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos ir statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys), gautas statybos leidimas (pateikiamas ne vėliau kaip iki pirmo mokėjimo prašymo pateikimo dienos), išskyrus nesudėtingus (tarp jų laikinus) statinius (Statybos techninis reglamentas STR1.01.07:2002 „Nesudėtingi (tarp jų laikini) statiniai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 184 (*Žin.*, 2002, Nr. [43-1639](#))). Žemės ūkio paskirties statinių projektams, kurių sąmatinė vertė 500 tūkst. Lt ir daugiau, turi būti atlikta statinio techninio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė, vadovaujantis Statybos techniniu reglamentu STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 214 (*Žin.*, 2002, Nr. [55-2200](#))). Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla. Jei projekte numatyta statyba ir (arba) rekonstrukcija, bet jai paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami.

Pastraišos pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

⁷ Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateiktais paskolos suteikimo galimybę liudijančiais dokumentais, o iki mokėjimo prašymo pateikimo paramos gavėjas turi pateikti pasirašytą paskolos sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis (taikoma, kai parama gauta pagal Taisyklių 6¹.1 punktą). Kai paramos prašoma pagal Taisyklių 6¹.2 punktą arba Taisyklių 6¹.3 punktą, pareiškėjas paramos paraiškoje nurodo projekto finansavimo šaltinį – paskolą, kurią įtraukia į verslo plano skaičiavimus. Jei parama skirta pagal Taisyklių 6¹.3 punktą, iki pirmo mokėjimo prašymo pateikimo paramos gavėjas turi pateikti su finansiniu tarpininku pasirašytą paskolos sutartį. Agentūra neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų vykdymą.

Pastraišos pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

⁸ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakymas Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ (*Žin.*, 2008, Nr. [58-2192](#)).

Pastraišos pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

⁹ Norintys gauti paramą ūkininkai privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą, vadovaudamiesi Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejybine apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 (*Žin.*, 2006, Nr. [140-5367](#))). Jeigu pareiškėjas yra įmonė, kuri pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privalo atlikti auditą, jis turi pateikti audituotas finansines ataskaitas ir audito išvadą už praėjusius finansinius metus.

¹⁰ Reikalavimas taikomas ūkiams, kuriuose laikoma ar numatoma laikyti daugiau kaip 300 SGV. Suteiktas 36 mėnesių laikotarpis Nitratų direktyvos reikalavimams įgyvendinti skaičiuojamas nuo 2008 m. sausio 1 d.

¹¹ Jei žemė yra valdoma nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, atitinkamos sutartys turi būti įregistruotos VĮ Registrų centre. Nuomos, panaudos sutartyje ar kituose kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teise suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė.

¹² Į dirvą patekusio azoto kiekio ir gyvulių tankio žemės ūkio valdoje nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 3D-58/D1-82 (*Žin.*, 2007, Nr. [21-808](#))).

¹³ Mešlą panaudojančios ir parduodančios įmonės pateikia dokumentus, patvirtinančius šį faktą.

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

19.23. pareiškėjas įsipareigoja laikytis Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų, kaip nustato žemės ūkio ministro įsakymai¹⁶.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-224](#), 2008-04-21, *Žin.*, 2008, Nr. 46-1740 (2008-04-22), i. k. 1082330ISAK003D-224

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

IX. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

20. Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, padarytos nuo Europos Komisijos Kaimo plėtros komiteto pritarimo Programai dienos (išskyrus su projekto parengimu patirtas išlaidas) iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai dienos. Projektai, kurie pateikti 2013 metais ir kuriems skiriama parama, turi būti įgyvendinti, paramos lėšos išmokėtos iki 2015 m. gruodžio 31 d¹⁷.

21. Projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta projekto apraše ir negali viršyti 36 mėnesių nuo paramos sutarties pasirašymo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Nr. [3D-14](#), 2010-01-19, *Žin.*, 2010, Nr. 9-441 (2010-01-23), i. k. 1102330ISAK0003D-14

22. Projekte turi būti numatytos visos išlaidos, kurios yra susijusios su projekto įgyvendinimu. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir EB teisės aktų nustatytus reikalavimus. Tačiau paramos lėšomis bus finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir būtinos projektui įgyvendinti išlaidos, ir ne daugiau, nei numatytas paramos dydis ir intensyvumas. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma. Tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiamas bent vienas komercinis pasiūlymas.

23. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

23.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos sutartyje;

23.2. pareiškėjo padarytos įgyvendinant projektą, bet ne anksčiau kaip nuo 2007 m. rugsėjo 19 d. ir ne anksčiau kaip prieš 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąrašė pagal Taisyklių 24 punktą, arba jei jos padarytos nesilaikant Taisyklių XVIII skyriuje numatytų pirkimo procedūrų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

23.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau nei 2007 m. rugsėjo 19 d. ir ne anksčiau kaip prieš 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos, tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti nesilaikant šių Taisyklių XVIII skyriuje numatytų pirkimo procedūrų, išlaidos nefinansuojamos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

23.4. faktiškai padarytos ir užregistruotos paramos gavėjo apskaitoje išlaidos, pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis.

24. Išlaidų kategorijos įgyvendinant Nitratų direktyvą:

24.1. statyba ir rekonstrukcija:

24.1.1. naujų mėšlidžių ir (arba) srutų kaupyklų statyba ir (arba) esamų rekonstrukcija;

24.1.2. *Neteko galios nuo 2009-07-17*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-495](#), 2009-07-10, *Žin.*, 2009, Nr. 84-3551 (2009-07-16), i. k. 1092330ISAK003D-495

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

24.2. naujos statybinės medžiagos;

24.3. nauja mėšlo ir srutų laikymo įranga, mėšlo ir srutų išvežimo technika, srutų ir mėšlo įterpimo ir (arba) paskleidimo įrenginiai ir mechanizmai (išperkamąja nuoma įsigytas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos);

¹⁵ Techninis reglamentas „Mašinų sauga“, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (*Žin.*, 2000, Nr. [23-601](#)), Elektrotechninių gaminių saugos techninis reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (*Žin.*, 1999, Nr. [90-2663](#); 2001, Nr. [54-1932](#)).

¹⁶ Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metams programą, patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-148 (*Žin.*, 2007, Nr. [41-1557](#)), ir Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2007 m. taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 3D-135 (*Žin.*, 2007, Nr. [39-1457](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-495](#), 2009-07-10, *Žin.*, 2009, Nr. 84-3551 (2009-07-16), i. k. 1092330ISAK003D-495

24.4. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų suma be pridėtinės vertės mokesčio (PVM) gali būti ne didesnė kaip 10 000 Lt (dešimt tūkstančių litų);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Nr. [3D-223](#), 2010-03-15, *Žin.*, 2010, Nr. 31-1461 (2010-03-18), i. k. 1102330ISAK003D-223

24.5. projekto viešinimo išlaidos.

25. Netinkamos finansuoti išlaidos:

25.1. išlaidos, nesusijusios su projektu ir remiama veikla ir neįvardytos šių Taisyklių 24 punkte;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

25.2. trumpalaikis turtas;

25.3. paprastoji pakeitimo investicija – investicija turimam statiniui arba įrangai ar jų dalims pakeisti nauju statiniu ar įranga, neišplečiant gamybos pajėgumo daugiau nei 25 proc. ir iš esmės nepakeičiant gamybos ar naudojamos technologijos pobūdžio. Prieš 30 arba daugiau metų pastatyto ūkinio statinio nugriovimas ir jo pakeitimas nauju statiniu nelaikoma pakeitimo investicija. Prieš 5 metus ir seniau įsigytos, ūkinėje veikloje naudojamos, neatitinkančios saugos reikalavimų ir neigiamą poveikį aplinkai darančios technikos ir (arba) įrangos pakeitimas nauja šiuolaikine technika ir (arba) įranga nelaikoma pakeitimo investicijomis²⁰;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

25.4. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant Taisyklių XVIII skyriuje nurodytų procedūrų (jei nenustatyti didžiausieji įkainiai. Žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstrukcijos finansavimo atveju pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės nustatymo metodikoje, arba ministerijos nustatyta pirkimų tvarka.);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-768](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 125-5410 (2009-10-20), i. k. 1092330ISAK003D-768

25.5. išlaidos, viršijančios Ministerijos nustatytus didžiausiuosius įkainius²¹;

25.6. išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, pavyzdžiui, nuomos mokestis, palūkanų

mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos ar renovacija;

25.7. žemės ūkio gamybos teisių ir licencijų įsigijimo išlaidos;

25.8. gyvūnų įsigijimo išlaidos.

26. Pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

X. KVIETIMAS TEIKTI PARAMOS PARAIŠKAS

27. Kvietimą teikti paramos paraiškas skelbia Agentūra pagal Ministerijos sudarytą grafiką. Kvietimas skelbiamas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, bent viename iš šalies dienraščių ir pateikiamas Agentūros ir Ministerijos interneto svetainėse (Ministerijos – www.zum.lt, Agentūros – www.nma.lt).

28. Kvietimas gali būti skelbiamas ir kituose leidiniuose, internete bei kitais būdais.

29. Paramos paraiškos nepriimamos, jeigu jos pateiktos po kvietime nustatyto termino.

¹⁷ Tam, kad paramos lėšos paramos gavėjui būtų išmokėtos iki 2015 m. gruodžio 31 d., paramos vykdytojas turi suplanuoti projekto veiklas taip, kad jis pateiktų Agentūrai paskutinį mokėjimo prašymą ne vėliau kaip likus 3 mėn. iki 2015 m. gruodžio 31 d.

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Neteko galios nuo 2009-05-15

Pastraipos naikinimas:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin. 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Neteko galios nuo 2010-03-19

Pastraipos naikinimas:

Nr. [3D-223](#), 2010-03-15, Žin. 2010, Nr. 31-1461 (2010-03-18), i. k. 1102330ISAK003D-223

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

²⁰ Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlis (Žin., 2001, Nr. [110-3992](#)).

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

²¹ Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius (ši nuostata netaikoma žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstrukcijos finansavimo atveju, kai pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės nustatymo metodikoje, arba ministerijos nustatyta pirkimų tvarka). Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą.

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Nr. [3D-768](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 125-5410 (2009-10-20), i. k. 1092330ISAK003D-768

XI. PARAMOS PARAIŠKOS PILDYMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS

30. Paramos paraiškos forma skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėje adresais: www.zum.lt ir www.nma.lt.

31. Paramos paraiška pildoma lietuvių kalba. Kita kalba užpildyta paramos paraiška ir jos

priedai nepriimami.

32. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine forma (surinkti kompiuteriu). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos.

33. *Neteko galios nuo 2010-01-24*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-14](#), 2010-01-19, *Žin. 2010, Nr. 9-441 (2010-01-23)*, i. k. 1102330ISAK0003D-14

34. Paramos paraiška turi būti tinkamai užpildyta, pateikiant išsamią informaciją, ypač apie tai, kaip projektas padės pasiekti tikslus, kokia bus jo nauda, kaip projektas susijęs su priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ tikslu bei veiklos srities tikslais. Pareiškėjai turi užtikrinti, kad paramos paraiška yra tinkamai sukomplektuota.

35. Pareiškėjas su paramos paraiška gali pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, jo manymu, gali būti svarbūs vertinant projektą.

36. Iškilus specifiniams su paramos paraiškos ir (arba) projekto vykdymu ar pareiškėjo veikla susijusiems klausimams, pareiškėjo gali būti paprašyta pateikti papildomų dokumentų.

37. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūra pagal numatomą projekto įgyvendinimo vietą Taisyklių 138 punkte nurodytais adresais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, *Žin., 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24)*, i. k. 1112330ISAK003D-141

38. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

39. Turi būti pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos ir pridedamų dokumentų egzempliorius (Agentūros darbuotojo arba notaro patvirtintos kopijos).

40. Pareiškėjas privalo pasirašyti kiekvieną paramos paraiškos ir pridedamų dokumentų lapą.

41. Paramos paraiška registruojama Kaimo plėtros priemonių administravimo informacinėje sistemoje (toliau – informacinė sistema) (esant galimybei). Paramos paraišką pateikusiam pareiškėjui įteikiamas paramos paraiškos registravimą patvirtinantis dokumentas.

42. Užregistravus paramos paraišką, pareiškėjas negali teikti papildomos informacijos, jei jos nepareikalauja Agentūra (išskyrus informaciją apie pasikeitusius kontaktinius duomenis ir 43 punkte nurodytus atvejus). Į papildomą informaciją, kurią pareiškėjas pateikia savo iniciatyva, paramos paraiškos vertinimo ir atrankos metu neatsižvelgiama.

43. *Neteko galios nuo 2009-05-15*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin. 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14)*, i. k. 1092330ISAK003D-329

44. Po paramos bylos užregistravimo pareiškėjas turi teisę raštu pranešti Agentūrai apie pateiktos paramos paraiškos atšaukimą ir pateikti naują paramos paraišką kvietimo teikti paramos paraiškas metu.

XII. PARAMOS PARAIŠKŲ VERTINIMAS

45. Užregistruota paramos paraiška vertinama Agentūroje vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (*Žin., 2007, Nr. [41-1562](#)*), nustatytais terminais.

46. Paramos paraiškos vertinamos bei jų vertinimo procesas organizuojamas vadovaujantis Agentūros patvirtintais darbo procedūrų aprašais.

47. Paramos paraiškų vertinimo procesas susideda iš trijų dalių:

47.1. administracinės atitikties tikrinimo;

47.2. tinkamumo skirti paramą vertinimo;

47.3. prioritetiškumo vertinimo.

48. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimas gali būti pradamas nelaukiant paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos.

49. Prioritetiškumo vertinimas gali būti neatliekamas tuo atveju, jei bendra prašomos paramos suma yra mažesnė arba lygi kvietimui teikti paramos paraiškas planuojamai skirti paramos sumai.

50. Jeigu bendra prašoma paramos suma viršija kvietimui teikti paramos paraiškas planuojamą skirti lėšų sumą, prieš paramos paraiškų tinkamumo vertinimą atliekamas preliminarus paramos paraiškų sugrupavimas pagal atitiktį Taisyklių XV skyriuje nustatytiems prioritetiniams kriterijams.

51. Tuo atveju, jei paramos paraiška perduota teisėsaugos institucijoms, paramos paraiškos administravimas sustabdomas iki teisėsaugos institucijų išvadų pateikimo, o Agentūra apie tokias paramos paraiškas informuoja Ministeriją. Gavus teisėsaugos institucijų išvadas, tęsiamas paramos paraiškos vertinimas.

52. Jei projekto vertinimas reikalauja specifinių žinių, Agentūra gali pasitelkti nepriklausomus ekspertus. Prieš atlikdami vertinimą, nepriklausomi ekspertai pasirašo konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją.

52¹. Jeigu paramos paraiška pateikta gauti paskolą pagal Taisyklių 6¹.2 ir 6¹.3 punktus, tokiu atveju paramos paraiškos vertinimas negali trukti ilgiau kaip 15 darbo dienų nuo jos užregistravimo Agentūroje dienos iki tinkamumo gauti paramą vertinimo pabaigos. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų siuntimo pareiškėjui ir (arba) patikrų vietoje laikas.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

XIII. PARAMOS PARAIŠKŲ ADMINISTRACINĖS ATITIKTIES TIKRINIMAS

53. Prieš užregistruojant paramos paraišką, atliekamas administracinės atitikties tikrinimas, kuris negali trukti ilgiau kaip 1 darbo dieną. Administracinės atitikties tikrinimo metu nustatoma, ar paramos paraiška yra tinkamai užpildyta ir ar pateikti visi reikalaujami dokumentai. Jeigu atliekant administracinės atitikties tikrinimą yra nustatoma, kad pateikti ne visi reikalaujami dokumentai ir (arba) paramos paraiška užpildyta netinkamai, paramos paraiška neregistruojama ir Agentūros darbuotojas pareiškėjui įteikia pranešimą, kuriame nurodomos paramos paraiškos neregistravimo priežastys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

54. *Neteko galios nuo 2009-05-15*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

55. Informacija apie paramos paraiškas, kurioms atliktas administracinės atitikties tikrinimas, skelbiama Agentūros interneto svetainėje, nurodant pareiškėją, projekto pavadinimą, paramos paraiškos kodą ir prašomą paramos sumą, taip pat nurodomas bendras registruotų paramos paraiškų ir paramos paraiškų, kurioms atliktas administracinės atitikties tikrinimas, skaičius.

XIV. PARAMOS PARAIŠKŲ TINKAMUMO SKIRTI PARAMĄ VERTINIMAS

56. Atlikus administracinės atitikties tikrinimą, tinkamai užpildytos paramos paraiškos perduodamos į kitą vertinimo etapą.

57. Tuo atveju, jei atliekamas preliminarus paramos paraiškų sugrupavimas pagal atitiktį šių Taisyklių XV punkte nurodytiems prioritetiniams atrankos kriterijams (vadovaujantis paramos paraiškoje pateiktais duomenimis), tinkamumo skirti paramą vertinimo etapui teikiamos tos paramos paraiškos, kurios atitinka prioritetinius kriterijus, o projektai pagal prioritetus pradami

grupuoti nuo 1 kriterijaus²².

58. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

59. Agentūra gali pareiškėjo prašyti pateikti trūkstamus duomenis ar dokumentus, jei jų reikia paramos paraiškos ar išlaidų tinkamumui įvertinti. Pareiškėjui siunčiamas pranešimas, kuriame nurodoma, kokios informacijos trūksta arba ką reikia patikslinti. Papildomai informacijai pateikti pareiškėjui suteikiamas 10 darbo dienų terminas nuo pranešimo įteikimo. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms nuo jo išsiuntimo paštu registruotu laišku dienos. Atsižvelgiant į trūkstamos informacijos ar dokumentų specifiką, gali būti nustatomas ir ilgesnis terminas. Pranešimas taip pat išsiunčiamas elektroniniu paštu, jei paramos paraiškoje pareiškėjas yra nurodęs tokį pageidaujamą informacijos gavimo būdą. Per nustatytą laiką nepateikus reikalaujamų dokumentų ar trūkstamos informacijos, pareiškėjui siunčiamas antras pranešimas, į kurį negavus atsakymo, paramos paraiška atmetama. Prieš priimdama sprendimą atmesti paramos paraišką, Agentūra turi išnagrinėti nustatytus neatitikimus ir papildomos informacijos, duomenų ir (arba) dokumentų nepateikimo aplinkybes ir įsitikinti, kad atmetimas yra pagrįstas, o paramos paraiškos vertinimą atlikę vertintojai nepažeidė patvirtintų darbo procedūrų aprašų. Apie sprendimą atmesti paramos paraišką Agentūra per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo registruotu laišku išsiunčia šį sprendimą pareiškėjui, nurodydama paramos paraiškos atmetimo priežastis, teisinį pagrindimą bei apskundimo tvarką. Jei Agentūra tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustato, kad projekto tinkamų finansuoti išlaidų dydis ir galimas didžiausias paramos dydis skiriasi nuo paramos paraiškoje pateiktų projekto tinkamų finansuoti išlaidų ir prašomos paramos dydžių, iki sprendimo dėl paramos paraiškos atrankos priėmimo Agentūra turi raštu apie tai informuoti pareiškėją ir suderinti su juo, ar jis sutinka įgyvendinti projektą su Agentūros nustatytais didžiausiojo dydžio tinkamomis išlaidomis ir parama. Jei pareiškėjas nesutinka su tinkamų finansuoti išlaidų nustatyto dydžiu ir parama, paramos paraiška atmetama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

60. Tuo atveju, jei paramos paraiška formaliai atitinka pagal priemonės pirmąją veiklos sritį nustatytus paramos paraiškų tinkamumo ir prioritetinius kriterijus, tačiau Agentūrai kyla abejonių dėl pareiškėjo galimybių įgyvendinti projektą ar dėl tikėtino projekto poveikio siekiant Programoje nustatytų tikslų (pvz., Agentūra gauna informacijos apie dėl pareiškėjo veiklos pradėtą ikiteisminį tyrimą, pagal kelis projektus planuojamas vykdyti analogiškas veiklas, kurių persidengimas turėtų įtakos projektų finansiniam gyvybingumui bei atitiktai Programoje nustatytiems tikslams ir pan.), taip pat, jei įtariama, kad, siekdamas tikslų, priešingų Programos tikslams, pareiškėjas dirbtinai sukūrė tokiai paramai gauti reikalingas sąlygas, Agentūra turi sudaryti specialią komisiją, kuri nuspręstų, kokių priemonių imtis sprendžiant susidariusią situaciją.

61. Tinkamumo skirti paramą vertinimo rezultatai suvedami į informacinę sistemą.

62. Informacija apie paramos paraiškas, kurioms atliktas tinkamumo skirti paramą vertinimas, skelbiama Agentūros interneto svetainėje, nurodant pareiškėją, projekto pavadinimą, paramos paraiškos kodą ir prašomą paramos sumą, taip pat nurodomas bendras registruotų paramos paraiškų ir paramos paraiškų, kurioms atliktas tinkamumo skirti paramą vertinimas, skaičius.

XV. PROJEKTŲ PRIORITETIŠKUMO VERTINIMAS

63. Tuo atveju, jei prašoma bendra paramos suma didesnė nei kvietimui teikti paramos paraiškas planuojama skirti paramos suma, atliekamas projektų prioritetiškumo vertinimas.

²² Jeigu paramos paraiška neatitinka nei vieno prioritetinio kriterijaus, tai paramos paraiška nevertinama. Išskyrus tuos atvejus, kai lieka lėšų. Tuo atveju prioritetas teikiamas paramos paraiškomis, atsižvelgiant į paramos paraiškos pateikimo datą.

Pastraipos pakeitimai:

64. Vertinant projektų prioritetus, nustatoma, kurios iš tinkamų finansuoti paramos paraiškų atitinka prioritetinius šios priemonės veiklos srities atrankos kriterijus.

65. Projektų prioritetai vertinami pagal atitiktį prioritetiniams kriterijams atmetimo būdu. Prioritetiniai kriterijai nustatomi atsižvelgiant į paramos paraiškos pateikimo metu pateiktus dokumentus. Projektai, atitinkantys pirmiau nurodytus kriterijus, turi pirmenybę prieš projektus, kurie atitinka kitus tolesnius kriterijus:

65.1. didesnis SGV skaičius;

65.2. pareiškėjas nėra gavęs Bendrijos bei valstybės paramos Nitratų direktyvai įgyvendinti.

XVI. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

66. Pagal priemonės veiklos sritį galimi du paramos paraiškų tvirtinimo būdai:

66.1. kai paramos paraiškos pateiktos pagal Taisyklių 6¹.1 punktą arba Taisyklių 6¹.3 punktą ir projekto vertė viršija 1 mln. Lt be PVM:

66.1.1. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas pateiktas pagal Taisyklių 6¹.1 punktą, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai;

66.1.2. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, pateiktas pagal Taisyklių 6¹.3 punktą:

66.1.2.1. per 5 darbo dienas nuo projekto tinkamumo gauti paramą vertinimo pabaigos parengia ir pareiškėjui išduoda tinkamumo gauti paskolą pažymą (galioja 6 mėnesius nuo jos išdavimo datos), su kuria jis kreipiasi į finansinį tarpininką dėl paskolos, pristatydamas ir kitus finansinio tarpininko pareikalautus dokumentus;

66.1.2.2. gavusi iš fondo valdytojo finansinio tarpininko sprendimą dėl paskolos suteikimo, nustačiusi, kad finansinio tarpininko sprendimas suteikti paskolą keičia ankstesnį projekto vertinimą, pareiškėjui išsiunčia paklausimą dėl dokumentų patikslinimo ir suteikia ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą atsakymui pateikti. Agentūra, gavusi atsakymą, per 5 darbo dienas apskaičiuoja paramos intensyvumą ir sumą, atsižvelgdama į BSE, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai;

66.1.2.3. gavusi iš fondo valdytojo finansinio tarpininko sprendimą dėl paskolos suteikimo, nustačiusi, kad finansinio tarpininko sprendimas suteikti paskolą nekeičia ankstesnio projekto vertinimo, per 5 darbo dienas apskaičiuoja paramos intensyvumą ir sumą, atsižvelgdama į BSE, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai;

66.1.3. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas (toliau – PAK) svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir (arba) nefinansuotinių projektų. Apie tokį sprendimą Agentūra informuojama per 5 darbo dienas nuo PAK priimto sprendimo dienos. Vadovaujantis PAK rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ir (arba) neskystimo priima Ministerija ir informuoja Agentūrą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos. Paskolos sutartį, kai paramos paraiška pateikta pagal Taisyklių 6¹.3 punktą, pareiškėjas su finansiniu tarpininku pasirašo, kai yra priimtas galutinis sprendimas dėl paramos skyrimo;

66.2. kai paramos paraiškos, pateiktos pagal Taisyklių 6¹.1 punktą arba Taisyklių 6¹.3 punktą, ir projekto vertė yra iki 1 mln. Lt be PVM, sprendimas dėl paramos skyrimo įteisinamas Agentūros direktoriaus įsakymu. Apie priimtą sprendimą Agentūra informuoja Ministeriją per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.

66.3. Paramos paraiškų, pateiktų pagal Taisyklių 6¹.2 punktą, administravimo tvarką nustato Agentūra, kiek to nenustato šios Taisyklės.

Punkto pakeitimai:

66¹. Jei finansinis tarpininkas pareiškėjo numatytam įgyvendinti projektui atsisako suteikti paskolą, pareiškėjas gali rašyti prašymą skirti jo įgyvendinamam projektui tik investicinę paramą, tačiau pareiškėjas turi pagrįsti kitą finansavimo šaltinį. Jei pareiškėjui jau yra skirta investicinė parama arba paraiška tebėra vertinimo etape, tačiau pareiškėjas negauna finansavimo projektui įgyvendinti skolintomis lėšomis, pareiškėjas gali kreiptis paramos įgyvendinti projektą Taisyklių 6¹.2 punkte nurodytu būdu (užpildomas Prašymas suteikti paskolą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį „Nitratų direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas“(priedas).

Papildyta punktu:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

67. *Neteko galios nuo 2009-10-23*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

68. *Neteko galios nuo 2009-10-23*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

69. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo informuoja pareiškėjus registruotu laišku per 5 darbo dienas nuo Ministerijos sprendimo gavimo dienos. Informacija apie priimtus sprendimus skirti paramą skelbiama Agentūros interneto svetainėje, nurodant pareiškėją, projekto pavadinimą, paramos paraiškos kodą ir prašomą paramos sumą, taip pat nurodomas bendras registruotų paramos paraiškų ir paramos paraiškų, kurioms priimtas sprendimas skirti paramą, skaičius.

70. Agentūra, priėmusi sprendimą arba gavusi Ministerijos sprendimą skirti paramą:

70.1. jeigu paramos sutarčiai rengti reikalingi papildomi duomenys ir (arba) dokumentai, per 3 darbo dienas išsiunčia pareiškėjui informacinį laišką, kuriame prašo per 10 darbo dienų nuo informacinio laiško gavimo dienos pateikti papildomus duomenis ir (arba) dokumentus. Laiškas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms po jo išsiuntimo. Pareiškėjui juos atsiuntus, Agentūra pagal pavyzdinės paramos sutarties formą per 10 darbo dienų parengia, suderina su pareiškėju ir išsiunčia pareiškėjui suderintą paramos sutarties projektą arba kviečia pareiškėją atvykti į Agentūrą jį pasirašyti ir nurodo pasiūlymo pasirašyti paramos sutartį galiojimo terminą, kuris bendruoju atveju negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo pasiūlymo išsiuntimo dienos. Agentūrai ir pareiškėjui susitarus, šis terminas gali būti pratęstas;

70.2. jeigu paramos sutarčiai rengti papildomi duomenys ir (arba) dokumentai nereikalingi, per 10 darbo dienų Agentūra pagal pavyzdinės paramos sutarties formą parengia, suderina su pareiškėju ir išsiunčia pareiškėjui arba kviečia pareiškėją atvykti į Agentūrą pasirašyti suderinto paramos sutarties projekto ir nurodo pasiūlymo pasirašyti paramos sutartį galiojimo terminą, kuris bendruoju atveju negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo pasiūlymo išsiuntimo dienos. Agentūrai ir pareiškėjui susitarus šis terminas gali būti pratęstas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

71. Pareiškėjui per Agentūros nustatytą terminą nepasirašius paramos sutarties arba iki paramos sutarties pasirašymo dienos nepateikus Agentūrai dokumentų, nurodytų šių Taisyklių 19.5, 19.8, 19.9, 19.11 ir 19.17 punktuose, ar pateikti dokumentai neįrodo pareiškėjo atitiktį tinkamumo kriterijams, parama neskiriama. Agentūra apie šiuos atvejus per 10 darbo dienų informuoja Ministeriją ir siūlo panaikinti sprendimą skirti paramą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-224](#), 2008-04-21, *Žin.*, 2008, Nr. 46-1740 (2008-04-22), i. k. 1082330ISAK003D-224

72. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, tampa paramos gavėjas. Paramos sutartis su pareiškėju, kuriam parama skirta pagal Taisyklių 6¹.2 punktą, nesudaroma. Pareiškėjas, kuriam

parama skirta pagal Taisyklių 6¹.2 punktą, tampa paramos gavėjas, kai pasirašoma paskolos sutartis, apie kurią nustatytais terminais Agentūrą informuoja fondo valdytojas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

73. Agentūra įveda informaciją apie sudarytas paramos sutartis ir paramos paskola gavėjus į informacinę sistemą (esant galimybei naudotis). Informacija apie pasirašytas paramos sutartis ir paskolos gavėjus skelbiama Agentūros interneto svetainėje, nurodant paramos gavėjų pavadinimus, projektų pavadinimus, paramos paraiškų kodus ir skirtas paramos ir (arba) paskolų sumas, taip pat nurodomas bendras pasirašytų paramos ir (arba) paskolų sutarčių skaičius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

XVII. SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

74. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, nesutinkantys su Agentūros ir (arba) Ministerijos priimtais sprendimais, veikimu arba neveikimu, susijusiais su paramos paraiškų, pateiktų pagal priemonę, administravimu, vertinimu, atranka ir mokėjimo prašymų administravimu, turi teisę juos apskusti šiame skyriuje nustatyta tvarka.

75. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veiksmus (neveikimą) pareiškėjas gali apskusti Agentūros vadovui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

76. Agentūros sprendimus, veikimą arba neveikimą pareiškėjas gali apskusti Ministerijai raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius sprendimus, veiksmus (neveikimą).

77. Skundams nagrinėti Agentūra ir (arba) Ministerija gali sudaryti specialią komisiją ir patvirtinti jos darbo reglamentą.

78. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, nesutikdami su Agentūros ir (ar) Ministerijos sprendimais, veikimu ar neveikimu, gali tiesiogiai kreiptis į Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją arba Vilniaus apygardos administracinį teismą teisės aktuose nustatyta tvarka.

XVIII. PIRKIMO PROCEDŪROS

79. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, kurie pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 2006, Nr. [4-102](#)) yra perkančiosios organizacijos, privalo vadovautis šio įstatymo nuostatomis.

80. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, kuriems perkant prekes, paslaugas ar darbus netaikomos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos, siekdami, kad patirtos išlaidos būtų laikomos tinkamomis finansuoti, prekių, paslaugų ar darbų, pirkimus turi organizuoti vadovaudamiesi Ministerijos nustatyta tvarka²³ (jei nėra nustatyti didžiausieji įkainiai. Žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstrukcijos finansavimo atveju pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės nustatymo metodikoje, arba ministerijos nustatyta pirkimų tvarka).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-768](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 125-5410 (2009-10-20), i. k. 1092330ISAK003D-768

81. Įvykdyto konkurso arba apklausos prekėms, paslaugoms ar darbams pirkti (jei nėra nustatyti didžiausieji išlaidų įkainiai. Žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių statybos ir (arba) rekonstrukcijos finansavimo atveju pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės nustatymo metodikoje, arba ministerijos nustatyta pirkimų tvarka) dokumentaciją paramos gavėjas turi pateikti Agentūrai įvertinti prieš

teikiant mokėjimo prašymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-768](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 125-5410 (2009-10-20), i. k. 1092330ISAK003D-768

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, Žin., 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

82. Išlaidos, padarytos pagal prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutartis, sudarytas nesilaikant šiame Taisyklių skyriuje nurodytų reikalavimų, laikomos netinkamomis finansuoti.

XIX. MOKĖJIMO PRAŠYMO PATEIKIMAS IR PATEIKIMO TERMINAS

83. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, pateikia nustatytos formos mokėjimo prašymą. Jei numatytos statybos, jos turi būti vykdomos vienu etapu be tarpinių mokėjimų, tačiau, jei technologiškai statybas galima išskirti į kelis etapus, gali būti pateikiami keli mokėjimo prašymai. Jei numatyta kelių atskirų pastatų statyba, ji gali būti vykdoma etapais, ir mokėjimo prašymas pateikiamas užbaigus vieną statybų etapą.

84. Spausdintinė (popieriuje teikiama) mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt ir Ministerijos interneto svetainėje www.zum.lt. Elektroniniu formatu pildomas mokėjimo prašymas turi atitikti patvirtintą mokėjimo prašymo formą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

85. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir susijusius dokumentus turi užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir dokumentai nepriimami. Paramos gavėjas turi įsitikinti, kad jo pateiktas mokėjimo prašymas yra tinkamai sukomplektuotas.

86. Paramos gavėjas turi pateikti vieną originalų mokėjimo prašymo egzempliorių ir ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas pareiškėjo parašu arba notaro Lietuvos Respublikos notariato įstatymo (Žin., 1992, Nr. [28-810](#)) nustatyta tvarka. Kiekvienas mokėjimo prašymo ir jo priedų lapas turi būti patvirtintas pareiškėjo parašu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

87. Mokėjimo prašymus, teikiamus spausdintine (popieriuje teikiama) forma, kartu su reikalaujamais priedais iš paramos gavėjų priima ir registruoja Agentūra šių Taisyklių 138 punkte nurodytais adresais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-31](#), 2013-01-14, Žin., 2013, Nr. 6-233 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-31

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

88. Mokėjimo prašymai ir (arba) papildomi dokumentai Agentūrai teikiami laiku (paramos sutartyje nurodytais terminais) vienu iš šių būdų:

88.1. spausdintine (popieriuje pateikta) forma. Mokėjimo prašymas ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti paramos gavėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti mokėjimo prašymai nebus priimami;

88.2. elektroniniu formatu, naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Elektroniniu formatu mokėjimo prašymai ir (arba) kiti dokumentai per įgaliotus asmenis nepriimami. Prie mokėjimo prašymo pridami dokumentai turi būti elektroninės formos (jeigu teikiamas popierinis dokumentas, jis turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su mokėjimo prašymu).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

89. Mokėjimo prašymų pateikimo terminai nustatomi paramos sutartyje.

90. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą, taikomos sankcijos, numatytos šių Taisyklių XXIV skyriuje. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 60 darbo dienų nuo paramos sutartyje nustatytos datos. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, *Žin.*, 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

91. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, jis iki nustatyto termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo (sutarties keitimo) su dokumentais, pateisinančiais vėlavimo priežastis. Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, keičiama paramos sutartis.

92. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, paramos gavėjas turi Agentūrai raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti dokumentus, pagrindžiančius vėlavimo priežastis.

93. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per bankines institucijas

XX. MOKĖJIMO PRAŠYMO TIKRINIMAS, VERTINIMAS IR TVIRTINIMAS

94. Užregistravus mokėjimo prašymą, Agentūroje atliekamas jo administracinės atitikties tikrinimas, kurio metu nustatoma, ar pateikti visi reikalingi dokumentai, ar tinkamai (lietuvių kalba, atitinka nustatytą formą) užpildytas mokėjimo prašymas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, *Žin.*, 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

95. Jeigu paramos gavėjo pateiktas mokėjimo prašymas neteisingai užpildytas ir (arba) trūksta duomenų, jam siunčiamas pranešimas apie tikrinimo metu nustatytus trūkumus. Jiems pašalinti paramos gavėjui nustatomas iki 10 darbo dienų terminas nuo pranešimo įteikimo, tačiau, atsižvelgiant į trūkstamos informacijos ar dokumentų specifiką, gali būti nustatomas ilgesnis terminas. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms nuo jo išsiuntimo paštu registruotu laišku dienos. Jeigu mokėjimo prašymas buvo pateiktas elektroniniu formatu per ŽŪMIS interneto portalą, pranešimas yra išsiunčiamas paramos gavėjui elektroniniu paštu (jeigu turi) ir ŽŪMIS informacinėmis priemonėmis. Per nustatytą laiką nepristačius reikiamų dokumentų ar nepatikslinus duomenų, siunčiamas antras pranešimas, į kurį neatsakius, mokėjimo prašymas yra atmetamas arba vertinamas pagal turimus duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, *Žin.*, 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

96. Jei paramos gavėjas dėl objektyvių priežasčių vėluoja pateikti prašomą informaciją, apie tai turi pranešti raštu argumentuodamas vėlavimo priežastis.

97. Po administracinės atitikties tikrinimo (ir po patikros vietoje, jei ji buvo atlikta) mokėjimo prašymai kartu su pridedamais dokumentais bei Agentūros darbuotojų užpildytais darbo dokumentais perduodami kitam vertinimo etapui.

98. Jei Agentūroje vertinant mokėjimo prašymą kyla neaiškumų, paramos gavėjui siunčiamas pranešimas, kuriame prašoma per nustatytą 10 darbo dienų terminą nuo pranešimo įteikimo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Jeigu mokėjimo prašymas buvo pateiktas elektroniniu formatu per ŽŪMIS interneto portalą, pranešimas paramos gavėjui yra išsiunčiamas elektroniniu paštu (jeigu turi) ir ŽŪMIS informacinėmis priemonėmis. Jei per nustatytą laiką paramos gavėjas neatsako į Agentūros paklausimą ir nepateikia prašomų duomenų, mokėjimo prašymas yra vertinamas pagal turimus duomenis. Jei paramos gavėjas dėl objektyvių priežasčių vėluoja pateikti prašomą informaciją, apie tai turi pranešti raštu argumentuodamas vėlavimo priežastis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

99. Jei vertinant mokėjimo prašymą kyla įtarimų, kad dokumentuose pateikta neteisinga informacija, atliekama užsakomoji patikra vietoje.

100. Vertinant mokėjimo prašymą, nustatoma, kokios išlaidos buvo atliktos teisingai, ir nuo jų yra skaičiuojama kompensuojama paramos suma.

101. Įvertinus mokėjimo prašymą priimamas sprendimas:

101.1. atmesti mokėjimo prašymą;

101.2. išmokėti dalį prašomos paramos sumos;

101.3. išmokėti visą prašomą paramos sumą.

102. Jei priimamas sprendimas išmokėti visą prašomą paramos sumą arba dalį prašomos paramos sumos, lėšos pervedamos į paramos gavėjo nurodytą sąskaitą.

103. Jei priimamas sprendimas dėl mokėjimo prašymo atmetimo ar prašomos paramos dalies sumos išmokėjimo, Agentūra per 10 darbo dienų nuo tokio sprendimo priėmimo raštu informuoja paramos gavėją, nurodydamas tokio sprendimo motyvus ir sprendimo apskundimo tvarką. Jeigu mokėjimo prašymas buvo pateiktas elektroniniu formatu per ŽŪMIS interneto portalą, apie sprendimą dėl mokėjimo prašymo atmetimo ar prašomos paramos dalies sumos išmokėjimo, paramos gavėjas taip pat yra informuojamas elektroniniu paštu (jeigu turi) ir ŽŪMIS informacinėmis priemonėmis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

104. Mokėjimo prašymai vertinami ir paramos lėšos užsakomos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, Žin., 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

Nr. [3D-31](#), 2013-01-14, Žin., 2013, Nr. 6-233 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-31

XXI. PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

105. Šiai priemonės veiklos sričiai taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

106. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir nustatytu periodiškumu Agentūrai teikia mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

107. Paramos gavėjas gali pateikti iki šešių mokėjimo prašymų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Nr. [3D-14](#), 2010-01-19, Žin., 2010, Nr. 9-441 (2010-01-23), i. k. 1102330ISAK0003D-14

108. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas, bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

109. Agentūra, įvertinusi mokėjimo prašymą ir priėmusi sprendimą dėl jo apmokėjimo, laikydamosi terminų, nurodytų šių Taisyklių 104 punkte, užsako paramos lėšas ir užtikrina, kad išmokant lėšas paramos gavėjams nebūtų viršyta priemonei nustatyta maksimali leistina įsipareigojimų suma.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

110. Paramos lėšos užsakomos ir išmokamos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų

programos administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, *Žin.*, 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

111. *Neteko galios nuo 2012-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, *Žin.*, 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

112. *Neteko galios nuo 2012-07-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, *Žin.*, 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

XXII. PATIKROS

113. Paramos paraiškų bei mokėjimo prašymų bet kuriame administravimo etape gali būti atliekama patikra vietoje. Patikros vietoje metu tikrinami pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo paramos paraiškoje ir jų prieduose bei mokėjimo prašyme pateikti duomenys ir jų atitiktis tikrovei. Patikros vietoje metu surašoma patikros vietoje ataskaita.

114. Apie patikras vietoje pareiškėjams ir (arba) paramos gavėjams pranešama iš anksto, jeigu toks išankstinis pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo informavimas neturės įtakos patikros vietoje rezultatams. Bendruoju atveju apie patikrą vietoje pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas informuojamas ne anksčiau kaip prieš 48 valandas iki patikros vietoje atlikimo.

115. Agentūra penkerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo datos turi teisę tikrinti, ar paramos gavėjas ir po projekto įgyvendinimo laikosi paramos sutartyje numatytų sąlygų.

116. Jei pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas nesudaro sąlygų ar neleidžia asmenims, turintiems teisę audituoti ir kontroliuoti, kaip yra vykdomas projektas, apžiūrėti vietoje ir (arba) patikrinti, kaip įgyvendinamas projektas ir (arba) kaip vykdoma veikla po paramos skyrimo ir (arba) projekto pabaigos, tai laikoma Programos paramos gavimo ir naudojimo sąlygų pažeidimu.

XXIII. PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS

117. Paramos gavėjas teikia Agentūrai šias projekto įgyvendinimo ataskaitas ir veiklą pagrindžiančius dokumentus:

117.1. *Neteko galios nuo 2013-01-18*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-31](#), 2013-01-14, *Žin.*, 2013, Nr. 6-233 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-31

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

117.2. kartu su galutiniu mokėjimo prašymu – galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą ir kitus Agentūros pareikalautus dokumentus. Jeigu parama skirta pagal Taisyklių 6^{1.2} punktą, paramos gavėjas galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą pateikia ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo paskutinės investicijos įsigijimo dienos, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus ir (arba) jų kopijas, patvirtintas paramos gavėjo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jei toks turimas);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-567](#), 2008-10-27, *Žin.*, 2008, Nr. 125-4760 (2008-10-30), i. k. 1082330ISAK003D-567

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

117.3. 5 metus nuo paramos sutarties pasirašymo, per 4 mėnesius, kiekvieniems kalendoriniams metams pasibaigus – užbaigto projekto metinės ataskaitas. Jeigu parama skirta pagal Taisyklių 6^{1.2} punktą, paramos gavėjas iki sueis 5 metai nuo paskolos sutarties pasirašymo, per 4 mėnesius kiekvieniems kalendoriniams metams pasibaigus, teikia užbaigto projekto metinės ataskaitas ir dokumentų, įvardytų ataskaitoje, kopijas, patvirtintas paramos gavėjo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jei toks turimas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

Nr. [3D-31](#), 2013-01-14, *Žin.*, 2013, Nr. 6-233 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-31

118. Projekto įgyvendinimo ataskaitos teikiamos, tikrinamos ir įvertinamos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-31](#), 2013-01-14, *Žin.*, 2013, Nr. 6-233 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-31

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

119. *Neteko galios nuo 2013-01-18*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-31](#), 2013-01-14, *Žin.* 2013, Nr. 6-233 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-31

XXIV. SANKCIJOS

120. Paramos gavėjui nesilaikant ar pažeidžiant paramos sutarties sąlygas, numatomos trys privalomų sankcijų rūšys – paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas:

120.1. paramos sumažinimas taikomas:

120.1.1. neįvykdžius įsipareigojimo padidinti SGV skaičių valdoje, paskutinė mokėtina suma, jei paramos gavėjas pateikia daugiau nei vieną mokėjimo prašymą, mažinama už kiekvieną trūkstamą SGV ir paramos gavėjas netenka teisės kreiptis investicinės paramos, iki bus pašalinti veiklos trūkumai;

120.1.2. jeigu Agentūra patikrų vietoje metu nustato reikalavimų neatitinkančias išlaidas;

120.1.3. pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą, paramos suma mažinama 0,5 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną²⁴;

120.1.4. jeigu Agentūra, išnagrinėjusi paramos gavėjo mokėjimo prašymą, nustato, kad jame prašoma paramos suma daugiau kaip 3 proc. viršija paramos gavėjui mokėtiną sumą, nustatytą išnagrinėjus mokėjimo prašymo pagrįstumą, mokėtina paramos suma turi būti sumažinama tų abiejų sumų skirtumu, išskyrus atvejus, jeigu paramos gavėjas įrodo, kad ne dėl jo kaltės buvo įtraukta reikalavimų neatitinkanti suma;

120.2. paramos neskyrimas taikomas, kai paramos gavėjas:

120.2.1. nepateikia mokėjimo prašymų sutartyje nustatyta tvarka;

120.2.2. teikdamas projekto paramos paraišką ir (arba) vykdydamas paramos sutartį, pateikia neteisingą informaciją arba nuslepia informaciją, turinčią reikšmės sprendimui suteikti paramą priimti arba tinkamai paramos sutarties vykdymo kontrolei;

120.2.3. nevykdo sutarties sąlygų, susijusių su turto draudimu, pranešimu apie draudiminius įvykius bei gautinas draudimo išmokas;

120.2.4. nesudaro sąlygų ar neleidžia asmenims, turintiems teisę tai daryti, apžiūrėti vietoje ir (arba) patikrinti, kaip įgyvendinamas projektas ir (arba) kaip vykdoma veikla po paramos suteikimo;

120.2.5. nevykdo sutarties sąlygų, nustatančių paramos gavėjui pareigą tvarkyti apskaitą taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi ir palyginama, pateikiama laiku, išsami ir naudinga vidaus ir išorės vartotojams;

120.2.6. pažeidžia norminiuose teisės aktuose ir sutartyje nustatytą dokumentų saugojimo tvarką;

120.2.7. sistemingai pažeidinėja aplinkos apsaugos, priešgaisrinės, higienos, veterinarijos ir kitas taisykles, reglamentuojančias projekto vykdytojo veiklą;

120.2.8. nepradedą vykdyti projekto per sutartyje nustatytą terminą;

120.2.9. yra bankrutuojantis arba likviduojamas projekto įgyvendinimo metu;

120.2.10. suteikia kitam asmeniui įgaliojimą veiklai vykdyti be Agentūros rašytinio sutikimo;

120.2.11. pažeidžia kitas sutarties sąlygas;

120.3. paramos susigražinimas taikomas, kai paramos gavėjas:

120.3.1. vykdydamas projektą, pažeidė EB ar Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, susijusius su projekto įgyvendinimu;

120.3.2. nustojo vykdyti projektą, negali pasiekti sutartyje nustatytų projekto uždavinių, tikslų;

120.3.3. negrąžina Agentūrai klaidingai apskaičiuotos ir pervestos į atsiskaitomąją sąskaitą paramos sumos;

120.3.4. neužtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti buvo prašoma paramos, nebūtų finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų;

120.3.5. nevykdo gautos paramos viešinimo;

120.3.6. nevykdo reguliarios projekto įgyvendinimo stebėsenos, kad užtikrintų projekto įgyvendinimą, kaip numatyta paramos paraiškoje;

120.3.7. prieštarauja, kad būtų skelbiama informacija apie pateiktą paramos paraišką, nurodant pareiškėją, projekto pavadinimą, paramos paraiškos kodą ir prašomą ir (arba) gautą paramos sumą, Agentūros interneto svetainėje;

120.3.8. per penkerių metų laikotarpį nuo paramos sutarties pasirašymo be rašytinio Agentūros sutikimo pakeičia pagal sutartį remiamos veiklos pobūdį;

120.3.9. nesuderinęs su Agentūra, perleidžia tretiesiems asmenims savo įsipareigojimus arba teises pagal paramos sutartį;

120.3.10. per penkerių metų laikotarpį nuo paramos sutarties pasirašymo be rašytinio Agentūros sutikimo pardavė ar kitaip perleido iš paramos lėšų įsigytą turtą.

²³ Įsigaliojus pasėlių draudimo sistemai, Ministerija nustatys sankcijas dėl įsipareigojimų drausti pasėlius nesilaikymo.

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, *Žin.*, 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

²⁴ Ši sankcija netaikoma, kai mokėjimo prašymas pateikiamas pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių.

Pastraipos pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, *Žin.*, 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

120¹. Jeigu Agentūra paramos paraiškos, pateiktos pagal Taisyklių 6^{1.2} punktą, administravimo proceso metu nustato, kad paramos paskola gavėjo atliktos investicijos neatitinka Taisyklių reikalavimų, paramos paskola gavėjas turi grąžinti skirtumą, susidariusį tarp pradinės BSE suminės vertės, nustatytos paramos paraiškos vertinimo metu, ir faktinės BSE suminės vertės, apskaičiuotos nuo tinkamai įsigytų investicijų vertės.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, *Žin.*, 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

XXV. PROJEKTŲ IR PARAMOS SUTARTIES PAKEITIMAI

121. Jokie su Agentūra raštu nesuderinti nukrypimai nuo planuoto projekto įgyvendinimo, keičiantys projekto apimtį, projekto investicijas, paramos dalių išdėstymą bei dydį, mokėjimo prašymų pateikimo tvarką, pakeitimai, pratęsiantys projekto įgyvendinimo laikotarpį ar kitaip keičiantys projektą ar paramos sutartyje ir (arba) paramos paraiškoje ir sprendime skirti paramą nustatytus paramos gavėjo įsipareigojimus, nėra leidžiami. Paramos gavėjas privalo raštu informuoti Agentūrą apie visus su projektu susijusius pakeitimus.

122. Paramos sutartis gali būti keičiama:

122.1. jeigu būtina pakeisti (pratęsti) projekto įgyvendinimo terminus;

122.2. jeigu keičiamos paramos sumos ir (arba) investicijų pasiskirstymas tarp paramos dalių (projekto įgyvendinimo etapų);

122.3. jeigu kurios nors projekto biudžeto išlaidų kategorijos suma nukrypusi nuo paramos sutartyje planuotos sumos daugiau kaip 20 procentų;

122.4. jeigu nepanaudojus visos skirtos paramos sumos dėl sumažėjusių projekte numatytų išlaidų vertės, paramos gavėjas gali numatyti padaryti papildomas tiesiogiai su vykdoma veikla susijusias tinkamas finansuoti išlaidas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

122.5. Agentūros iniciatyva, teisės aktų pasikeitimo atveju;

122.6. kitais atvejais, sąlygotais nenumatytų aplinkybių, tačiau nedarančiais įtakos pagrindinėms paramos teikimo sąlygoms.

123. Prireikus keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, paramos gavėjas privalo raštu pateikti Agentūrai prašymą pakeisti projektą ir (arba) paramos sutartį ir kartu su prašymu pateikti visą informaciją ir dokumentus, pagrindžiančius šį prašymą.

124. Agentūra, gavusi paramos gavėjo prašymą pakeisti projektą ir (arba) paramos sutartį, įvertina prašymo aplinkybes ir priima sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo.

125. Agentūra paramos gavėjo prašymą keisti projektą ir (arba) paramos sutartį gali:

125.1. atmesti;

125.2. patenkinti;

125.3. patenkinti iš dalies arba su tam tikromis sąlygomis.

126. Priimdama sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, Agentūra įvertina, ar, atlikus tokį pakeitimą, projektas duos didesnę naudą ir efektyviau prisidės prie projekte bei Programoje nustatytų tikslų. Priimant sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, Agentūra taip pat atsižvelgia į aplinkybes, kurių paramos gavėjas negalėjo numatyti teikdamas paramos paraišką ir kurios nepriklauso nuo paramos gavėjo. Jeigu Agentūra nustato, kad dėl projekto pakeitimo paramos gavėjas negalės pasiekti projekte nustatytų tikslų, ir tolesnis projekto įgyvendinimas būtų neefektyvus, Agentūra svarsto klausimą dėl paramos nutraukimo ir (arba) jau išmokėtos paramos grąžinimo.

127. Tuo atveju, jei keičiama paramos sutartis, Agentūra parengia, suderina su paramos gavėju ir išsiunčia paramos gavėjui arba kviečia paramos gavėją atvykti į Agentūrą pasirašyti suderinto paramos sutarties pakeitimo ir nurodo pasiūlymo pasirašyti paramos sutarties pakeitimą galiojimo terminą. Jeigu šalys nurodo priežastis, šis terminas gali būti pratęstas.

XXVI. DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

128. Visi su Programos įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi mažiausiai 10 metų nuo paramos sutarties pasirašymo datos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu (Žin., 1995, Nr. [107-2389](#); 2004, Nr. 57-1982) ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 88 (Žin., 2002, Nr. [5-211](#); 2005, Nr. [132-4773](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-567](#), 2008-10-27, Žin., 2008, Nr. 125-4760 (2008-10-30), i. k. 1082330ISAK003D-567

129. Paramos gavėjas privalo užtikrinti su Programos įgyvendinimu susijusių dokumentų saugumą ir prieinamumą Agentūros, Ministerijos, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos ir EB Audito Rūmų įgaliotiems atstovams.

130. Paramos gavėjas privalo saugoti:

130.1. paramos paraiškos ir jos priedų kopijas;

130.2. paramos sutarties ir visų paramos sutarties pakeitimų originalus;

130.3. projekto įgyvendinimo ataskaitų kopijas;

130.4. išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalus bei mokėjimo prašymų kopijas;

130.5. susirašinėjimo su Agentūra dokumentus;

130.6. viešųjų pirkimų arba pirkimų vykdymo dokumentų originalus arba kopijas;

- 130.7. įgyvendintas viešumo priemonės įrodančius dokumentus;
 130.8. kitus su paramos paraiška ir projekto įgyvendinimu susijusius dokumentus.

XXVII. VIEŠUMAS

131. Iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų pagal Programą konkrečiam projektui paramą gaunantis paramos gavėjas privalo imtis informavimo ir viešinimo priemonių, vadovaudamasis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 (Žin., 2007, Nr. [48-1868](#)).

XXVIII. TAISYKLIŲ KEITIMO TVARKA

132. Šios Taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

133. Pasikeitus šiose Taisyklės nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

XXIX. INFORMACIJOS TEIKIMAS

134. Informacijos ir paaiškinimų dėl paramos kreiptis:

134.1. telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje [www. nma. lt](http://www.nma.lt), bendruoju informacijos teikimo telefonu, tel.: (8~5) 252 6999;

134.2. faksu (8~5) 252 6945;

134.3. elektroniniu paštu adresu info@nma.lt;

134.4. ŽŪMIS internetiniame portale pareiškėjui arba paramos gavėjui pateikiant paklausimą.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

135. Klausiant faksu ar elektroniniu paštu, turi būti pateikiama aiški nuoroda į kvietimo teikti paramos paraiškas numerį ir pavadinimą, klausiančiojo vardas ir pavardė arba organizacijos pavadinimas ir telefonas.

136. Atsakymai į klausimus, kurie gali būti aktualūs daugeliui potencialių pareiškėjų, skelbiami Agentūros interneto svetainėje [www. nma. lt](http://www.nma.lt), skiltyje „Klausimai“.

137. Informacija apie paramos paraišką vertinančius asmenis neteikiama.

138. Agentūros kontaktiniai duomenys:

Paramos administravimo skyrius	Adresas	Telefonas
Alytaus skyrius	Tvirtovės g. 1/Naujoji g. 2, LT-62116 Alytus	(8 315) 56 793 (8 315) 56 798
Kauno skyrius	K. Donelaičio g. 33, LT-44240 Kaunas	(8 37) 308 550 (8 37) 308 552.
Klaipėdos skyrius	Taikos pr. 28, LT-91220 Klaipėda	(8 46) 431 407 (8 46) 431 405
Marijampolės skyrius	Gamyklų g. 1, LT-68300 Marijampolė	(8 343) 97 997 (8 343) 97 990
Panevėžio skyrius	Anykščių g. 4, LT-35171 Panevėžys	(8 45) 502 277 (8 45) 502 265
Šiaulių skyrius	Dvaro g. 78, LT- 76298 Šiauliai	(8 41) 596 080 (8 41) 596 081

Paramos administravimo skyrius	Adresas	Telefonas
Tauragės skyrius	Prezidento g. 7, LT-72258 Tauragė	(8 446) 20 120 (8 446) 20 121
Telšių skyrius	Pramonės g. 5, LT-87101, Telšiai	(8 444) 77 050 (8 444) 77 052
Utenos skyrius	J. Basanavičiaus g. 126, LT-28214 Utena	(8 389) 64 082 (8 389) 64 091
Vilniaus skyrius	S. Dariaus ir S. Girėno g. 40, LT-02189 Vilnius	(8 5) 2649 357 (8 5) 2649 275

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-567](#), 2008-10-27, Žin., 2008, Nr. 125-4760 (2008-10-30), i. k. 1082330ISAK003D-567

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, Žin., 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

Priedas. Neteko galios nuo 2009-05-15

Priedo naikinimas:

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin. 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Nr. [3D-214](#), 2008-04-16, Žin., 2008, Nr. 45-1696 (2008-04-19), i. k. 1082330ISAK003D-214

Nr. [3D-567](#), 2008-10-27, Žin., 2008, Nr. 125-4760 (2008-10-30), i. k. 1082330ISAK003D-567

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų
programos priemonės „Žemės ūkio
valdų modernizavimas“ pirmosios
veiklos srities „Nitrato direktyvos
reikalavimų ir naujų privalomų
Bendrijos standartų įgyvendinimas“
įgyvendinimo taisyklių
priedas

(Prašymo forma)*

(dokumento sudarytojo pavadinimas)

(adresatas)

**PRAŠYMAS SUTEIKTI PASKOLĄ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013
METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „ŽEMĖS ŪKIO VALDŲ MODERNIZAVIMAS“
PIRMAJĄ VEIKLOS SRITĮ „NITRATŲ DIREKTYVOS REIKALAVIMŲ IR NAUJŲ
PRIVALOMŲ BENDRIJOS STANDARTŲ ĮGYVENDINIMAS“**

(data)

(sudarymo vieta)

I. INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJĄ

1. Informacija apie ūkininką (pildo tik ūkininkai)	
Pareiškėjo vardas, pavardė	_____
Ūkio identifikavimo kodas:	_____
Žemės ūkio valdos identifikavimo kodas	_____
2. Informacija apie juridinį asmenį (pildo tik juridiniai asmenys)	
Juridinio asmens pavadinimas	_____
Juridinio asmens identifikavimo kodas	_____
(Juridinių asmenų registro išduotame registravimo pažymėjime nurodytas kodas)	
Žemės ūkio valdos identifikavimo kodas	_____

II. INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ

1. Paraiškos registravimo Nr. _____				
2. Prašoma paramos suma, Lt _____				
3. Projektui finansuoti numatyta paskolos suma, Lt _____				
4. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu skirta paramos suma, Lt _____				
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo data ir Nr.				
5. Prašoma paramos paskolai suma, Lt arba EUR	Paskolos valiuta	Paskolos suma Lt arba EUR	Eil. Nr.	Tinkamos išlaidos, kurioms prašoma paskolos
	☐ EUR	_____	1.	
	☐ Lt		2.	
			3.	

				
--	--	--	------	--

Sutinku, kad man suteiktas Bendrosios subsidijos ekvivalentas būtų išskaičiuotas iš paramos. Įsipareigoju suteiktą paskolą naudoti pagal nurodytą paskirtį.

* Pildydami rašykite didžiosiomis raidėmis ir aiškiu šriftu

(pareiškėjo arba jo įgalioto
asmens pareigų
pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė) pareigos)

Papildyta priedu:

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-40](#), 2008-01-23, Žin., 2008, Nr. 12-413 (2008-01-29), i. k. 1082330ISAK0003D-40

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-140](#), 2008-03-14, Žin., 2008, Nr. 32-1131 (2008-03-18), i. k. 1082330ISAK003D-140

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrųjų standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-214](#), 2008-04-16, Žin., 2008, Nr. 45-1696 (2008-04-19), i. k. 1082330ISAK003D-214

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-224](#), 2008-04-21, Žin., 2008, Nr. 46-1740 (2008-04-22), i. k. 1082330ISAK003D-224

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-567](#), 2008-10-27, Žin., 2008, Nr. 125-4760 (2008-10-30), i. k. 1082330ISAK003D-567

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-329](#), 2009-05-06, Žin., 2009, Nr. 55-2168 (2009-05-14), i. k. 1092330ISAK003D-329

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-495](#), 2009-07-10, Žin., 2009, Nr. 84-3551 (2009-07-16), i. k. 1092330ISAK003D-495

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-768](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 125-5410 (2009-10-20), i. k. 1092330ISAK003D-768

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-777](#), 2009-10-16, Žin., 2009, Nr. 126-5453 (2009-10-22), i. k. 1092330ISAK003D-777

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-14](#), 2010-01-19, Žin., 2010, Nr. 9-441 (2010-01-23), i. k. 1102330ISAK0003D-14

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-223](#), 2010-03-15, Žin., 2010, Nr. 31-1461 (2010-03-18), i. k. 1102330ISAK003D-223

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-141](#), 2011-02-22, Žin., 2011, Nr. 23-1132 (2011-02-24), i. k. 1112330ISAK003D-141

Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-461](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 70-3637 (2012-06-23), i. k. 1122330ISAK003D-461

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų Bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-31](#), 2013-01-14, Žin., 2013, Nr. 6-233 (2013-01-17), i. k. 1132330ISAK0003D-31

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

15.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-446](#), 2013-06-27, Žin., 2013, Nr. 70-3549 (2013-07-01), i. k. 1132330ISAK003D-446

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Žemės ūkio valdų modernizavimas" pirmosios veiklos srities "Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

16.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-186](#), 2015-03-18, paskelbta TAR 2015-03-18, i. k. 2015-03947

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. 3D-479 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmosios veiklos srities „Nitrato direktyvos reikalavimų ir naujų privalomų bendrijos standartų įgyvendinimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo